

Előfizetési árak:
 Évi 8 kor., félve 4 kor.,
 negyedévi 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Adó: az árszámlát csak az adó-
 törvények másként szabják.
 A lap megjelenik minden adó-
 törvényben.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDÉK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 A lap szellemi részét illető
 közlemények külföldiek
 közlésétől visszafelé nem adunk
 közlést.
 Kézírtválat: Isván-utca 9.
 A lap anyagi részét illető köz-
 lemények az előfizetési pénzek kifizetéséig
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

PEST-MEGYE SZABADELVÜ KOZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

Az emberszeretet.

Hideg szél sivit ablakunk alatt. A madárkák dideregyve huzódnak lak-
 helyünk közelébe. Oltalmat talál az idő
 viszontagságai ellen a jól gondozott jó-
 szág gazdája meleg istállójában. A víz-
 ben uszkáló halnak meleg födelet ad
 a folyó sima jégtükre. Fácskáinkat
 szalmával kötöttük be s szőlőinket le-
 takajjuk a hideg ellen. Virágainknak me-
 leg házat készítettünk, — úgy kényeztet-
 jük. *Hát — a szegény emberekről
 gondoskodunk-e eléggé?*

Ismét ott vagyunk-e, ahol ma egy
 éve, midőn jajveszékelye kiáltoztunk a
 nyomorító szegénység által okozott s a
 nyomor fészében oly meleg ágyra ta-
 lálható erkölcsi romlottság miatt? Halad-
 tunk-e előbbre a lefolyt évben az em-
 berbaráti intézmények fejlesztésében?
 Ha igen: célszerűségükben van-e elég
 garancia arra, hogy a cél elérve, avagy
 legalább megközelítve legyen? E kérdé-
 sek vetődnek a szegények sorsán aggódó
 gondolataim elé.

Lelkemnek jól esik, hogy tudom,
 mikép az előjáróság *virág-utcai gyer-
 mek-otthonával* a község egyik terüle-
 tének nagy nyomorán segített. Örvendve
 vetem szemetekre Nektek — hitetlen
 barátaim, lássátok: előjáróságunknak
 van szíve; okos cselekedetre jóakarattal
 és végrehajtó képességgel bír. Nemes
 előjáróság! Az *otthon-ban enni is kell
 a gyermekeknek adni*. Éhesen ott nem
 ül egy se; a test követeli a magát és

a test tulajdonosa megszerzi azt magá-
 nak, — ha rossz uton is. Adjatok enni —
 az odamenekült szegényeknek!

A másik városrész, a *Dunafelöli* is
 ép oly nyomorult, mint ez a Palota
 körül elterülő. Sem idejük, sem alkalmuk
 nincs a szülőknek gyermekeiket oly mesz-
 szire elvinni; a didergő iskolás-gyermek
 sem bandukolhat 1—2 kilométert me-
 legért. Az *alsó városrésznek is könyör-
 günk egy otthonért*.

És ha a testet megvédtük, vegyük
 oltalmunkba a lelket is. Foglalkozásról
 kell az *otthon* gyermekei számára gon-
 doskodni. Hivassanak össze a helybeli
 paedagogusok. Vitassák meg a kérdést
 és osztassék szét a vállalkozók között a
 foglalkoztatási szerep. Próbáljuk meg:
 mi értelme és haszna van az okszerű
 nevelő kézimunkának.

Az emberszeretet nevében oly sike-
 resen működő „Gyermekbarát Egyesü-
 let“ gyűjtőivek, midőn tele írva muto-
 gatják, mintha irt tennének a szegé-
 nyekért hangosan dobogó szívre. Het-
 ven-nyolcvan gyermek meleg ruháját
 gyűjtik fillérenként össze. És a vezetők
 tudják legjobban: hány kérést kell még
 elutasítaniok! Az idej nagy hideg, oh
 indítsion meg benneteket gazdagok! —
 Alamizsnátok százszorosan leend — fel-
 írva a magasságban.

Lelkem örömmel repes, midőn hal-
 lom, hogy a *növéde-egyesület*, habár
 felekezeti jelleggel is, a szegények se-
 gítségén oly nemes hévvel buzgálkodik.
 Kísérje Isten kegyelme a méltányolha-

atlan törekvést. A szegénység megállá-
 pitása s így a segítség szempontjából
 kijelölt kerület — felügyelők figyelmét
 legyen szabad felhívnom az iskolákra,
 még mindig sok az éhező, fázó iskolás.
 A tanítók véleményének kikérése ese-
 tén — okszerűbben használhatják fel
 jó lélekre valló adományait.

A csendes munkásság szimbolusát
 választott *segítő-bizottság* is megjele-
 nik előttem; örvendetesen hat reám
 céljával, melyben Isten segítse.

Asztallársaságaink mulatozásában
 is kedvem telik; kevés kupa, tele per-
 sely legyen jeiszavunk és a kiosztásnál
 — a szegénység érdemesítsen minde-
 nütt leginkább.

A Lőrincz-utcai fuiskola tantestü-
 letének legutóbbi határozata is tülem-
 be eseng.

*Élelmet koldulunk a más se-
 gítségéből kimaradt éhezőknek s
 ócska ruhát a tagjaikat még rongyok-
 ba is alig-alig burkolható fázó gyer-
 mekeknek*. Dicséret illessen Titeket,
 névtelen adakozók, kik minket ebben
 támogattok s ne utasítsatok el Ti em-
 berbarátok, kikhez kérni megyünk sze-
 gényeink — nevében.

Oh! mert oly hosszú a 24 óra a fázó
 és éhező gyermekeknek!

Itt a hideg, védekezünk!! Dicsértes-
 sék az Ur neve, hogy e téren is halad
 — Ujpest.

Józsa Dániel.

Cselédekről.

Pedig ha valahol a világon, úgy miná-
 lunk elég jó példák voltak a régi híres
 magyar háziasszonyainkban, akik azokat a
 régi jó cselédeket tudták nevelni.

És mi azt hittük, hogy a jó cseléd csak
 egy nő; mire egy bizonyos kort elért, már
 alkalmas cselédnek; ha azután föltevésünk
 téves lévén, csalódtunk benne, kitésszük és
 fogadunk mást, azután megint mást és így
 tovább tölünk felhető gráciával az emberi
 kor legvégső határáig.

Van-e valaki a világon, aki a tegnap
 elvetett magból virágot vár? Tudunk-e egy
 nap alatt doctorátusra előkészülni? Ugy-e
 nem; de nem is várjuk, csak a szegény,
 tudatlan cselédétől várjuk a lehetetlent. Egy
 nap múlva neki már tudnia kell a ház
 rendjét, szokásait; ha pedig nem sikerül
 ez neki, ügyetlennek, lustának tüntetjük
 fel. S ha erre elkedvetlenedik, betétezzük
 jellemrajzát azzal, hogy mogorvának s rossz-
 lelkűnek mondjuk.

Igaz, már nem tépázzuk meg üstöküket,
 mint ahogy ósanyáink adandó alkalommal
 teljes lelki nyugalommal megcselekedték, de
 nem törődünk sokat velük. Ha megbeteg-
 szik, ott a kórház, megfizetjük az ápolási
 díjat, ugyan nem szívesen, de mégis, egy-
 egy istenes migrainjuket, fogfájásukat, ami-
 nek sajna, addig míg automata cselédekre
 szert nem tehetünk, a mi cselédeink is alá-

vannak vetve, egyszerűen ignoráljuk. Hadd
 fájjalja a fejét éjszaka, amikor ráér, minket
 azonban felkötött fejével ne botránkoztas-
 son meg.

Egyszerűen minket eselédjeink már csak
 annyira érdekelnek, amennyire kárt tehet-
 nek nekünk, az ő testi vagy lelki szenvedé-
 seik már nem hatolnak a mi lelkünkig,
 az nekünk már nem fáj, mert nekünk nem
 árthat.

Ennyi a szomorú tényállás. Jönne a kér-
 dés: lehet-e a meglévő állapotot változtatni
 és miként? — Igenis, lehetne változtatni,
 még pedig már egy-két év alatt. A mikéntre
 pedig azt felelem: türelemmel, jóságos szán-
 dékkal, kitartással.

Azt nem hiszem, hogy azok a cselédek,
 a kik a mi vétkes nembánomságunk folytán
 sülyedtek, lealjasodtak, lábra álljanak újból
 s tündöklő csillagok gyanánt vezessék a
 többieket az erények ösvényén, de még ezek
 közül is igen sokat meg lehetne menteni és
 a derék jó cselédek közé sorozni.

Emlékszem egy esetre, mely ékesen szól
 mellettem. Egy nagyon szigorú, de mélysé-
 gesen jó és igazságos öreg úri asszony há-
 zába került egy szakácsnő, akinek nagyon
 sphinxszerű bizonyítványai voltak.

Főzését minden letűnt és régi, úgy mint
 közelmúlt gazdája, nagyon dicsérte minden
 egyébről azonban mélységesen hallgatott.
 De hát faluhelyen igen sokszor be kell érni
 oly eseléddel, a kit városban az ember nem
 igen kívánna megtartani.

Az új szakácsnő nagyon jól főzött na-
 gyon pontos és rendes volt, csak az a má-
 niája volt: délután a konyhában levő min-
 den tárgyat forró vízzel elárasztani és meg-

surolni. Hiába szóltak neki, hogy hát a kony-
 haleány mire való és miért üljön egész dél-
 után és nézze, hogy surol a szakácsnő, hiába
 tiltották meg neki egyenesen, ő vidáman
 fittyet hányt az egész világnak és összeha-
 rapott fogakkal estig rendezte a forró víz-
 özönöket.

A ház urnője megsokalta végre ez álla-
 potot és in flangranti kapván a leányt, rápa-
 rancsolt, menjen a dolgára s engedje a kony-
 haleányt a maga dolgát végezni. A sza-
 kácsnő nekiugrott az asszonynak és kipi-
 rulva a dühtől, a legóktelenebb káromlások
 és szitkozódásokba kitörve, kijelentette, hogy
 ő megy, mert nem tűri, hogy neki bárki is
 parancsoljon, vagy merjen a dolgába bele-
 szélni.

Az öreg úri nő pedig csak nézte-nézte a
 habzó furiát, nyugodtan, esendesen és mire
 az berekedt az ordítóztól, mondta nagy
 esendesen: „Édes fiam, van-e még magának
 anyja?“ A meglepett leány esendesen felelt
 „Már rég meghalt.“ Az asszony pedig erre
 azt mondta: „Hát akkor halát adhat az Is-
 tennek, hogy magát nem ismerhetne így nem
 láthatta magát, a midőn a dühöngő vadál-
 lathoz hasonlít, a ki harap és gyilkol miun-
 den ok nélkül.“ Az imént még oly dühös
 amazon szemei megteltek könnyekkel és
 keserves könyhullajtás közepette ragadta
 meg urnője kezét és esékolta meg: Oh asz-
 szonyom, ha így szóltak volna én hozzám
 mindenhol, belőlem is ember lett volna.“

Elpanaszolt azután élete tragédiáját Egy
 kis keserűség itt, kis úri közöny ott, egy
 esőppnyi gúny emitt, egy kis lelketlenség
 amott: eredmény egy tönkre tett, fékeveszt-
 tett lélek, megfulladva a keserűségben, me-

Nagy kodácsolás: semmi tojás.

A régi jó magyar gazdasszonyok e kitűnő közmondása: „Nagy kodácsolás; semmi tojás!” a szó teljes értelmében ráillik az „Ellenzéki Ujság” azon közleményére, melyben a községi képviselőtestület nov. 17-iki közgyűlésével s ennek kapcsán a község 1903-ik évi költségvetésével elég részletesen de annál kevesebb alapossággal foglalkozik.

Valóságos „Szófia beszéd” az egész közlemény, s ha nem tudnók hogy „a rosz nyelv bika alá is borjat tehet” s hogy „minden boldogságnak akad hívője” csak arra kérnők az „Ellenzéki Ujság” főszerkesztőjét, hogy jövőben csak olyan munkatársakkal beszéltesse arabusul, akik tudnak arabusul, s csak olyanokkal irasson a községi költségvetésről, akik a közigazgatásnak s a költségvetésnek az abe-jét ismerik, így azonban kénytelenek vagyunk bebizonyítani, hogy a „sok beszédnek, sok az alja”!

Az „Ellenzéki Ujság”-nak tudnia kellene azt, hogy az 1902-ik évi *zárszámadási eredmény*, miután az év még nincs befejezve, nem tudható. Mindenkinek nagyobb meggyűjtására azonban kijelenthetjük, hogy a költségvetési tervezet egybeállításakor, úgy a költségvetési előirányzatot készítő főjegyző, mint a számvizsgáló bizottság és a községi előjáróság a folyó évben eddig felhasznált szükségletek összegét igen is figyelembe vette s éppen ennek következtében kénytelen volt az „Ellenzéki Ujságon” kívül mindenki elismerni, hogy az 1903-ik évi költségvetés reális.

Az ismert zárszámadási eredmény az 1901-ik évi, de ha egyedül ennek az eredménye vétetett volna figyelembe, akkor nem lehetett volna olyan reális költségvetést csinálni, mint amilyen a f. évi kiadások figyelembe vételével tényleg előterjesztetett.

Az „Ellenzéki Ujság” azt mondja, hogy a *pótadó nincsen helyesen előirányozva*, mert a valódi hátralékot kellene kitüntetni. Ugyan ne izéljen! Hát tudatik ez? És ha tudatnék is, a költségvetés realitása tekintetében, nem lehetne azt teljes összegében a költségvetésbe beállítani, mert a *hátralékok egy része*, köztudomás szerint, — és így az „El-

lyet a tiszta öntudat tett még sokkal keserűbbé.

Tán egy félesztendeig szolgált ott tisztességesen, szófogadóan, becsülettel azután elment, mint a hogy ő mondta bucsuzásakor: „Jóvátenni amit vétettem.”

Ime lélektani probléma, amit egy modern író sem választana, mert egy szakácsnő lélektani problémáit fejtegetni csak kómikusan lehet. Ha hercegnő volna! Hja persze! Milyen jelző-orgiákat lehetünk akkor ünnepegni, mily leírásokat adni, hogy lehetne dözsölni „a tigrisre emlékeztető, vad izzó szenvedélytől hánytorgatott fejedelmi testről, a dühben égé szemről” szóló frázisokban.

De egy szakácsnő, akinek lelke van, akinek lelkét elvadítják, aki megdühödik a méltatlan bánásmódtól, aki magába száll és megvezekli bűneit — mily abszurdum!

Mivelhogyan elfelejtjük, hogy csak nevelésben, tanulásban, szokásban és kifejezésekben különbözünk egymástól — de a lelkünk, az ősz lélek mindig egyforma. Ugyanazok a vágyak, szenvedélyek, örömek és bánatok, ugyanazok a szenvedések és érzések, csak kifejezésük változik formailag.

A lyrikus verses kötetet ír, ha szíve választotta övé lesz, a pásztorlegény a legmagasabban fekvő hegyesuesra áll s onnan kurjant egy hatalmasat a lábainál elterülő világba, hogy tudassa azzal azt a nagy boldogságot, mely szívébe nem fér. Az érzés ugyanaz — csak a kifejezése változik. Aki nek érzi a lélektanhoz, a boldogság ugyanama fokát érzi a lyrikus kötetben és a pásztorlegény boldogságtól mámoros kurjantásában.

Hogy miként nevelhetünk eselédet? Ha

lenzéki Ujság” tudomása szerint is, — különböző okokból származó (vagyontalanság, elköltözés, elhabózás, adóalap megszűnés) behajthatatlanság czimén *leiratik*.

Az „Ellenzéki Ujság”-nak tudnia kellene, hogy a *részjog* jövedelme, dacára annak, hogy bérlő nincs, azért irányoztatik elő, hogy ezzel a jogfenntartás folytonossága dokumentáltassék. Ezért tehát a költségvetést kifogásolni nem lehet.

Az „Ellenzéki Ujság”-nak tudnia kellene, hogy a BUR vasut 6000 koronás hozzájárulása szerződésen alapszik, amely pör alatt nem áll s a község pénztárába biztosan be fog folyni. Az „Ellenzéki Ujság”-nak ezt a 6000 koronát nem volna szabad összetéveszteni azzal a összeggel, amely az István-uti keramitburkolat javításából származik s a BUR vasutat terhelő költséget képez s tényleg pör alatt áll.

Az „Ellenzéki Ujság”-nak tudnia kellene, hogy a *husziszgálati díjak* vármegyei szabályrendeleten alapulnak, s így nincs oka a harangot félre venni.

Hogy a *fogyasztási adó* stb. jövedelem éppen az ismert eredmények alapján irányoztatott elő: azt az „Ellenzéki Ujság”-nak éppen úgy kellene tudnia, mint azt, miként a képviselőtestület intézkedésére lett megállapítva az, hogy a fogyasztási bérletet kezelő biztos mit és mennyit kap.

Hogy az esküdtek *napidíjak* czimén 1903-ik évben nem kaphatnak 4460 koronáskát, azt eléggé bizonyítja a költségvetés, amelye czimén csak 3000 koronát irányzott elő. Ezt az „Ellenzéki Ujság”-nak látnia s így tudnia is kellene.

A fogyasztási *hivatal* tételénél történt emelkedés, a képviselőtestület által behozott új kezelési rendszer és az ugynevezett biztos alkalmazása folytán állott elő. Miután ez, a bevételek hasonló czimének emelkedésével áll szoros összefüggésben, az „Ellenzéki Ujság”-nak tudnia kellene, hogy mint üzleti kiadás, nem kifogásolható.

Az „Ellenzéki Ujság”-nak tudnia kellene, hogy a község az állammal szemben kötelezettséget vállalt az *új iskolai épületek fenntartására* vonatkozólag, és így a költség-

nem sajnáljuk a fáradságot és keresünk magunknak falusi leányokat, akiket mi tanítunk be a szobasepréstől kezdve egészen a ruhavarrásig vagy a csirkekoppasztástól egészen a parfaít-ig.

Ezáltal azonban még csak ügyes eselédre tennénk szert, jó eselédre úgy, ha törődünk ennek lelki életével, szükségleteivel, örömeivel, bánatával. Ha ismerjük családi állapotát, ha vallásos érzelmeiről tudomást veszünk, ha kiterjed figyelmünk mindenre, ami használhat vagy árthat neki. Ha egyszerű-mászor magunk végezünk valamit munkájából, hogy ő pihenessen vagy mehessen mulatni tisztességesen.

Gondoskodjunk arról, hogy ne csak cifra öltöruhája legyen, hanem meg is teljen ládája fehérneművel, takarékkönyveskéje is legyen. Ne sajnáljuk neki egy-két szóval intézkedéseink, parancsaink okát megmagyarázni, szívesebben teljesíti mindenki azt a parancsot, amit megértett.

Adjunk neki helyet a mi családi életünkben, érezze Terka meg Panni, hogy hozzánk tartozik, hogy otthon van minálunk, érezze hogy ő is valaki minálunk, tudja hogy megbecsüljük és emberszámba vesszük. Es megint hallani fogjuk a régi magyar szójárást: a mi házuknál, a mi gyerekünk, a mi fehérneműnk stb.

És érdekelni fogja Terkát és Pannit a mi hasznunk, a mi kárunk, szeretetteljesen fog örködni gyermekeink fölött, nem fog adót szedni szénestől, fűszerestől és lesz egy megbízható híven ragaszkodó emberünk, az eddig a sárgaföldig lepoeskondiázott eselédünkől,

Sulyok Ylida

vetésben a községi épületek fenntartási tételének emelkedése eléggé indokolt.

Az „Ellenzéki Ujság”-nak tudnia kellene, hogy a község *faiskolája* a Baross-utca 98 száma alatt van, s hogy ennek fenntartására a községet a földművelésügyi miniszter külön szabályrendelettel is kötelezte.

A *női ipar- és rajzkola* fejlesztése kulturális érdek s hogy az e czimen történt emelést kifogásolni nem lehet, azt első sorban az „Ellenzéki Ujság”-nak kellene tudnia, mert a női ipar- és rajzkolában községünknek éppen azon szegénysorsu leányai nyernek oktatást s szereznek módot a megélhetésre, a kiknek érdekét máskülömben az „Ellenzéki Ujság” annyira szívén viseli. Miért kifogásolja tehát most ezt a tételt? Miért tagadja meg önmagát? Csak azért, hogy személyeskedhessék!?

Ez bizony nem szép dolog!

A *szegények segélyezése* oly emberbaráti kötelesség, hogy ezen tételnek az összegét senkinek sem volna szabad sokallani.

Határozottan tagadjuk, hogy a község e czimen protekciót gyakorol s oly embereket támogat, kik a jótékonytárgy üzletnek tekintik, tagadjuk pedig azért, mert éppen a szegények segélyezésénél a lehető legnagyobb szigorat alkalmazta az előjáróság.

Az „Ellenzéki Ujság”-nak ismernie kellene *Kárpáthy Józsefet*, a jelenlegi közgyámot, s tudnia kellene, miszerint róla nem lehet feltételezni azt, hogy ő a tényleg reá nem szerelőknak segélynyújtást hozzon valaha s bárkinek a kedveért javaslatba.

Az „Ellenzéki Ujság”-nak tudnia kellene, hogy a *kulturális kiadások*, a pótadó által fedezendő hiánynak *több mint a felét* teszik ki és így aki az e czélra fordított összegeket elenyésző esekélynek mondja, az nem igen rendelkezik helyes ítélőképesség fölött.

Az „Ellenzéki Ujság”-nak tudnia kellene, hogy az *előre nem látott* kiadások tétele ott van a legkisebb község költségvetésében is, és hogy azt a törvényhatóság sohasem kifogásolja, mert minden községben merülnek fel az év folyamán olyan kiadások, a melyeknek fedezése a költségvetés állandó czimeinek a keretébe be nem illeszthető. E tétel tehát — tekintettel különösen községünk nagy háztartására — külön indokolásra nem szorul.

Végül legyen szabad még az „Ellenzéki Ujság” egy nagy tévedését helyre igazítani s a *szemét* (nem kotrási, hanem) *kihordási* pótadóra vonatkozólag felhozott észrevételére megjegyezni, hogy az csak mint átmeneti tétel foglal helyet a költségvetés bevételi és kiadási részében, azért, hogy általa a költségvetés mérlegének eredménye ne befolyásoltassék.

Mert hát, ez külön kivetés tárgyát képezi és ha csak a kiadási részben volna felemlítve, a pótadó százalékát emelné, ha pedig az „Ellenzéki Ujság” tanácsa szerint, levonásba helyeztetnék az e czimen előirányzott összeg, akkor a bevétel hasonló tételét is el kellene hagyni. Nem állhat tehát az, hogy ez a rendes pótadó 30%-kát 2-3%-al leszállítaná.

Az „Ellenzéki Ujság”-nak tudnia kellene . . . de elég ebből eanyi, Ujpest adóffizető polgársága a fentiekből is meggyőződhetik, hogy az „Ellenzéki Ujság” nagy kodácsolása nem eredményezett tojást, és hogy „nem mindenkor ég, mikor a harangot az „Ellenzéki Ujságban” félre verik!”

H I R E K.

— A vármegye állandó választmánya f. hó 21-én tartotta a közgyűlés előtt második ülését. A tárgyalás alá vett ügyek közül legérdekesebb volt *Benitzky Ferencz* főispán azon indítványa, hogy a budapestvidéki m. kir. pénzügyi igazgatóság, a budapesti m.

kir. államépítészeti hivatal, a vármegyei kir. tanfelügyelőség és a budapesti kir. erdő-felügyelőség a vármegye székházában helyeztessenek el s ennek elérhetőse céljából a pestvidéki kir. törvényszék és ügyészség kitélepitése iránt a belügy-, pénzügy- és igazságügyminiszterhez egy küldöttség által átnyújtott memorandum intézessék. Az állandó választmány, Wolfner Tivadar országgy. képviselő s biz. tag felszólalása után az indítványt egyhangu helyesléssel elfogadta.

— **A tanítványok kegyelele** fényesen fog megnyilatkozni 1903-ik évi január hó 3-án, amidőn a Közművelődési kör dísztermében az elhunyt Gallauer Lujza síremlékének a javára hangversenyt rendeznek Dell Ernő elnököle mellett a hálás tanítványok. A hangversenyen operánk jeles művésznője Diósi Handel Berta is közreműködik, aki szintén szeretett tanítványa volt a felejtetetlen Gallauer Lujza igazgatónőnek.

— **Az újpesti zeneművelő-egyesület** (Conservatorium) ez idei első házi hangversenye nagyszámu közönség jelenlétében tartatott meg. A fővonzertt persze Effenberger Helén kisasszony kitűnő zongorajátéka s Kiss Klára kisasszony szép éneke képezte. Mind a kettőnek művészi előadását viharos tapsokkal jutalmazta meg az előkelő közönség amely az elismerés jeleivel bőven elhalmozta Seymann Emil, Lázár Ö. dr. Solarez Ö. hegedű és Troján A. dr. gordonka művészi játékát is.

— **A Rákospalotai Társaskör alelnökének kitüntetése.** Tanay Józsefet, a rákospalotai társaskör alelnökét s a budapesti Részvény-nyomda művezetőjét Ó felsége a király az arany érdem-keresztel tüntette ki. E megérdemelt kitüntetés nagy meglepetést szült nemcsak a budapesti, hanem a magyarországi nyomdászok körében is. Tanay József számos éven át mint javitnok működött a Részvény-társaság nyomdájában s később művezetője lett ennek az előkelő intézetnek. A 80-as években mint a „Typographia” című nyomdász szakközönség szerkesztője erős küzdelmet fejtett ki a lapnak esakis magyar nyelven való megjelenése körül. Az utolsó időben szabad idejében nagy tevékenységet fejt ki a kerületi betegsegélyző-egyletben, melynek igazgató tagja s azonkívül Rákospalota társadalmi életében is előkelő állást foglal el. A legmagasabb kitüntetéshez mi is örömmel küldjük szerenese kívánatainkat.

— **Az újpesti állami polgári leányiskola ki. övítésére** vonatkozó tervezetet a vallás-és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta s az e célra szükséges 70,000 koronát a jövő évi költségvetés terhére engedélyezte. Polgári leányiskolánk jelenlegi szorult helyzetén tehát a jövő évben már segítve leendő ezt ismét Wassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter közönségünk iránti jóakarátának s kulturális fejlődésünk iránti élénk érdeklődésének köszönhetjük.

— **A jászivü emberekhez** folyamodik lapunk utján Havár Andrásné, (lakik Újpesten, Szt.-Gellért-utca 21. szám, 8. ajtó), akinek férje két oldalú sérve miatt nehéz testi munkára képtelen s azon kívül két beteg gyermeke van s ezekkel együtt a legnagyobb nyomorban s inségben fog elpusztulni, ha a jászivü emberek nem segítenek rajta. Esedezik, ne hagyják őt gyermekeivel együtt elpusztulni s kegyes adományait küldjék a lakására.

— **Thea-estélyek.** Az újpesti „Szent-Erzsébet jótékonyági nőegyesület” I. évi december 3-tól kezdőleg kéthetenként egy szerdai napon theaestélyeket rendez Boeckay-u. 1. sz. allatti helyiségében. E háziestélyek alkalmul szolgálnak majd az egyesület támogatására. A vigalmi bizottság elnöknője Papp-Szilágyi Lászlóné gondoskodni fog arról, hogy a theázok kellemes hangversenyt is élvezzenek s az egyesület beléletéből egy-egy képet nyerjenek, a szegényügy felsegélyezésében pedig részt vegyenek. Egy eszébe theának — amit a választmányi hölgyek fognak folszolgálni — süteménnyel és ruhatári költséggel együtt az ára egy koronában van megállapítva. Az estélyek 5 órakor kezdődnek. Fölkéretnek e lapok utján az egyesület összes tagjai, a választmány ezen intézkedését pártolják s az estélyeken majd lehetőleg vendégekkel megjelenni sziveskedjenek!

Karcolat.

I.

A főjegyző helyettesítése.

A községi képviselőtestületnek azon határozata, a melylyel tudomásul vette Zsoldos János főjegyző azon előterjesztését, hogy hivatalos működésében való akadályoztatása esetében Berényi Antal segédjegyző lesz a másodhelyettese: szöveget ütött azok fejébe, kik azt hiszik magukról, hogy: „ők ültették a fiastyukot az égre”!

Pedig a dologban abszolúte nincsen semmi szabályellenesség, semmi személyes ellenszenv, itt csak a község jól megfontolt érdeke a döntő.

Akkor ugyanis, a midőn a mindenkier és minden községi ügyért felelős főjegyző helyettesítéséről van szó: nem elég azt mondani,

„Vagyok olyan legény mint te,

Vágok olyan rendet mint te” . . .

hanem ismerni is kell a községi ügyek minden esinját-binját.

No már hogy ezt az a Berényi Antal segédjegyző, a ki évek óta jobb keze Zsoldos Jánosnak, a legjobban ismeri a község házában, azt talán még az aljegyző urak sem fogják tagadni.

Hogy ennek következtében Zsoldos János főjegyző nagyobb bizalommal viseltetik Berényi Antal segédjegyző iránt, mint más iránt: ez már csak következmény, a melynek természetességét és logikai helyességét a felebbező aljegyző sem fogja megczáfolhatni.

Félre a sértett hiúsággal uraim akkor, a midőn a község érdekéről van szó.

Nem az a fődolog, hogy ki „az első személy” a szentháromság után”, hanem a szentháromság maga.

Okos ember soha sem hiteti el magát, hogy a „gönczölszekerét ő hajtja”.

Ellenkezőleg, minden alkalommal eszébe jut Dugonics András ama figyelmeztetése: Föl ne fujd magad: megrepedsz!

II.

Adatok a „kiki” vacsorához.

Mártonffy Imre kedélyes kollegám lélkén száradjon, ha még egyszer foglalkozom az „Újpesti Közlöny” jubilaris „kiki” vacsorájával.

Óugyanis beállott a „Közönség körébe”, vastag fekete betűkkel válaszol a „Közérdek”-nek s miután Szeenci Molnár Albert könyvében olvasta, hogy „Törvényben a tagadás jó!” hát ő is tagad mindent, esak hogy tagadásának gyönge volt a ezernája, hamar elszakadt, a mennyiben maga beismeri, hogy az „Újpesti Közlöny” nem 8 évet, amint én állítottam, hanem 9 és fél évet élt át eddig, így tehát szerinte az „Újpesti Közlöny” bátran megülhette a 10 éves jubileumát.

Aki Mártonffy Imre kedélyes kollegám ezen logikáját helyesli, az bátran megkereszteltetheti, fölével születése előtt, a fiát.

En ugyan a Muzeumban újra átnéztem az újpesti hírlapokat s ismét csak arra a meggyőződésre jutottam, hogy az „Újpesti Közlöny” *mutatvány* száma 1894. szept. hó 16-án jelent meg s hogy annak előfizetési felhívásában egy szóval se mondják azt a hivatkozott egyletek, hogy az „Újpesti Közlönyt” felélesztik, ellenkezőleg azt mondják, hogy felhivatalos lapjukat „Újpesti Közlöny” czímmel megindítják.

Meglehet, hogy a Muzeum nem őrizte meg az „Újpesti Közlöny” 1891-ik évi nagybecsü számaint, meg lehet. . . .

Amde ne vitatkozzunk az idő fölött.

Újpest minden párt és felekezeti közönségére nézve, (a „kiki” vacsora bizonyította) ugyis tökéletesen közönyös volt az, hogy idő előtt, idejében vagy idő után ülte-e meg az „Újpesti Közlöny” a 10 éves jubileumát s az én állítólag gonyos cik kem is csak arra akarta figyelmeztetni az „Újpesti Közlönyt”, hogy ha már a bolondok erőszakosan esinálnak magokból nagy és tekintélyes embereket, hát legalább az olyan okos ember ne tegye azt, mint az én kedélyes kollegám Mártonffy Imre.

Es ha már teszi, tegye gavallérosan és ne „kiki” vacsorával. Mert vagy polgártársaim tisztelnék meg engem egy jubilaris vacsorával s akkor ők fizetnek, vagy én hívom meg őket s akkor én fizetek, de két bört, tiszteletet és vacsorát nyuzni egy ró káról még Újpesten sem lehet.

Ami pedig azt a 86 frt. 40 kr. nyomdádóságot illeti, hogy kinek kellett volna azt megfizetni s ki adós azzal még ma is, arra nézve álljon itt azon két egyleti tagnak a kijelentése, a kikre Mártonffy Imre kedélyes kollegám hivatkozik.

Nevezetesen:

I. Újpest, 1895. jun. 30.

„. . . A kérdéses 86 frt. 40 kr. semmi terral nincsem reám nézve, amennyiben Mártonffy ur, midőn a szerkesztést maga átvette nekem sajátkezűleg s felmutatható levelet irt, hogy [január 1-től a lapot összes felelősségeivel átveszi. Tisztelettel Tanács Dezső.”

II. Újpest, 1895. 3/VII.

„. . . Minek utána Mártonffy ur akkor a midőn az „Újpesti Közlönyt” a saját nevére átvette, egy irott értesítés alakjában tudatta Tanács urral, hogy a lapot a mai naptól az összes felelősségeivel átvette . . . ennélfogva attól követelje a kiegyenlítést Kiváló tisztelettel Safronics.”

Nos hát ki „felejtette el” a fizetést?

Ugy-e, hogy még is van a Csóri csukának mája?

Nos erről már esakugyan én sem tehetek. Kibó.

1974. végrh. sz. 1902.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1902. évi V. 1755. és 1779.3 sz. végzése folytán dr. Szelényi Aladár ügyvéd által képviselt Eisenindustrie Act. Ges. Zenica felperes részére Perich Károly alperes ellen 545 és 274 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2720 koronára becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V. fenti számu végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Újpesten, Erzsébet-utca 4 szám a. házban leendő megtartása határidőül 1902. évi december hó 6. napján délután 1/2 órája kitűzetik azzal, hogy a november 25. árverés hatályon kívül helyeztetik, a mikora bírólilag lefoglalt butorok, kocsis és ló s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Újpesten, 1902. évi november hó 21-ik napján.

Polgár

kir. bírósági végre ajtó.

2018. végrh. sz. 1902.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1902. évi V. 1699.3. sz. végzése folytán Hivatalból ügyvéd által képviselt Scherer Miksa és társa felperes részére Lichtenstein Armin alperes ellen 199 kor. 83 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2354 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Újpesten, Löwy-utca 10. sz. a. házban leendő megtartása határidőül 1902. évi december hó 1. napján délelőtt 1/2 órája kitűzetik, a mikor a bírólilag lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy

elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig ahulirt kiküldöttnél irásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mu, lasszák.

Kelt Ujpesten, 1902. évi november hó 15 napján.

Polgár
kir. bírósági végrehajtó.

Érettségizett gyakornokot

keres azonnali belépésre az

Egyesült Villamossági R.-T.

Ujpester.

4 pár czipő csak 4 kor 50 filléért kapható rövid ideig egy esődtömeg óriási mennyiségének beszerzése következtében. E neveltségesen esekély árért 1 pár férfi, 1 pár női fűzős-czipőt erősen szögezett lóden-nel, továbbá 1 pár férfi- és 1 pár nő divat-czipőt szállítok, mind a 4 pár lelegegánsabb új divatu, erős, meleg, télire készítve. Nagyság mérték szerint. Elküldés postai utánvétel. Czim: *Schuh-Export A Gelb.*

Krakau No. 40.

Meg nem felelő árut kieserélek, eselleg a pénzt visszaadom.

Pénzkölesönt

leggyorsabban és legolcsóbban nyújt a

Kőbányai takarékpénztár r.-t.

házakra és földekre.

Bővebb felvilágosítással díjtalanul szolgál az **intézet igazgatósága Kőbányán,** ugyszintén

Dr. Politzer Gyula ügyvéd
Budapesten,

VI., Teréz-körút 41. sz., II. emelet.

TARJÁN K.

köszén-, coax- és fanagy-kereskedő

Ujpest, Árpád-ut 48. szám.

Ajánlja első minőségű porosz szalon szenét, tatai tojás-sajtolt szenét, coax-át, fát házhoz szállítva igen jutányos árak mellett.

Pontos kiszolgálás.

Teljes súly biztosított.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém Ujpest n. é. közönségének b. tudomására adni, hogy a

Központi kávéházat és szállodát

Árpád-ut és Temető-utca sarok

átvettem és azt teljesen átalakítva **e hó 15-én szombaton délután ünnepélyesen megnyitottam.**

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy pontos és előzékeny kiszolgálás által igen tisztelt vendégeim igényeit minden tekintetben kielégítek. Kitűnő kávéházi italok, valamint hideg étek a legjutányosabb áron lesznek kaphatók.

A n. é. közönség b. pártfogását és látogatását kéri,

kiváló tisztelettel

Balog Ármán, kávé és vendéglős.

FUCHS ANTAL ÉS JÓZSEF

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hírlapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyetbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.